

Nr 255.

Av herr **Domö m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 11 juni 1948 (nr 283) om pappersskatt samt om fortsatt giltighet av förordningen, m. m.

Förordningen om pappersskatt (SFS 283/1948) upphör att gälla den 30 juni 1949, om riksdagen icke dessförinnan annorlunda beslutar.

I sitt betänkande nr 48 till förra årets riksdag anförde bevillningsutskottet, att det ville »understryka det av departementschefen gjorda uttalandet, att beskattningen av papp och papper, som ju förordades i syfte att därigenom åstadkomma en överbalansering av budgeten och icke för att täcka löpande statsutgifter, borde vara av endast tillfällig natur. I förevarande fall har departementschefen för att ytterligare understryka detta förhållande ansett sig böra föreslå, att i författningen i ämnet uttryckligen angåves, att skatten skulle utgå för endast ett år, räknat från och med den 1 juli 1948. Därest förevarande förslag bifalles, kommer skatten sålunda att upphöra den 30 juni 1949, såvida icke annat kommer att beslutas av 1949 års riksdag.»

Detta uttalande godkändes av riksdagen.

Finansministern föreslår emellertid i proposition nr 72/1949, att förordningen om pappersskatt förlänges med vissa ändringar intill utgången av juni månad 1950. Det faktum, att finansministern förra året särskilt ville markera skattens tillfälliga karaktär genom att i förslagstext till författningen uttryckligen angiva ett bestämt datum för dess upphävande, har således visat sig vara utan betydelse. Visserligen uteslöts icke föregående år möjligheten, att skatten komme att fortbestå även efter 30 juni 1949. För av skatten berörda parter måste emellertid tidsbegränsningen ha uppfattats som någonting annat och mer än det allbekanta och oomstridda faktum, att det är varje riksdag obetaget att besluta om vilka skatter som skola utgå. Under sådana förhållanden hade man haft anledning vänta sig en särskild motivering för pappersskattens bibehållande. Finansministern hänvisar emellertid endast till sina i proposition nr 24 gjorda uttalanden, att det allmänna ekonomiska läget enligt hans uppfattning vore sådant, att han icke kunde förorda skattens avskaffande.

Ur allmän ekonomisk synpunkt kan emellertid framhållas, att läget nu i avsevärd mån ändrat karaktär och att konjunkturutsikterna för så pass lång tid som femton månader framåt äro ytterst ovissa. Den enligt motionärernas uppfattning viktigaste frågan i detta sammanhang är möjligheterna att i en vikande priskonjunktur upprätthålla exporten. Papper och papp voro

under föregående år efter pappersmassan vårt lands viktigaste exportartiklar. Deras utförsel inbringade 1948 cirka 500 miljoner kronor i utländska betalningsmedel, varav en stor del i s. k. hårda valutor. Till följd av de betydande prisfallen över hela världen på råvaran pappersmassa ha även papperspriserna börjat sjunka. I många fall ligga redan nu papperspriserna i andra länder lägre än de svenska hemmamarknadspriserna inklusive skatt. Det är allmänt bekant, att de för bruken gällande inhemska stoppriserna på papper ligga under produktionskostnaderna, varför exporten får subventionera hemmamarknaden i viss utsträckning. Den svenska industriens konkurrensförmåga på utländska marknader nedsättes följaktligen av pappersskatten.

En ytterligare faktor, som torde böra beaktas, äro erfarenheterna med de hösten 1948 borttagna s. k. exportutjämningsavgifterna för pappersmassa. Det är ju känt, att åtminstone köparna på den amerikanska marknaden efter hand allt bestämdare pekade på exportavgifterna som en anledning till vägran att godtaga de svenska exportpriserna. Samma invändningar, som restes mot exportavgifterna, skulle kunna resas mot pappersskatten. Skulle därvid samma inställning göra sig gällande även gentemot de svenska papp- och papperspriserna — en inställning som, sedan anledningen eventuellt bortfallit, kan visa sig nog så svår att övervinna — skulle det främst bli våra konkurrenter, som skulle draga största nyttan av den svenska pappersskatten, kanske mångdubbelt mot de 45 miljoner kronor, denna beräknas tillföra statsverket. Det torde redan visa sig, att det icke är lika lätt att återerövra en förlorad marknad som att bevara en redan inarbetad. Om till följd av ytterligare nedsättningar av de internationella massapriserna även papperspriserna i högre grad skulle börja sjunka, kunna därför allvarliga besvärigheter befaras för exporten av dessa varor.

Erfarenheterna under den tid pappersskatten utgått visa på uppenbara olägenheter av denna skatteform. Genom att skatten utgår med 15 öre per kilogram papper, belastar den billigare papperssorter tyngre än andra. Resultatet har därför blivit en viss snedvridning av produktionen till förmån för dyrare papperssorter. En viss övergång till andra och dyrbarare emballage t. ex. av textila råvaror eller trä kan befaras ha ägt rum. Av de i proposition nr 72 föreslagna ändringarna i förordningen om pappersskatt och motiveringarna härför framgår också, hur starkt och ojämnt skatten påverkar rådande konkurrensförhållanden inom näringslivet.

Att en skattereglering i detalj måste tillgripas, torde bättre än något annat visa, hur olämplig denna skatteform är. De i propositionen föreslagna ändringarna i förordningen om pappersskatt äro tillräckliga bevis för detta påstående.

Ett slopande av pappersskatten skulle medföra, att konsumentpriserna på papp och papper kunde sänkas, vilket borde vara ägnat stödja stabiliseringspolitikens strävanden.

På grund av vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 72, i vad den gäller förslag till förordning angående ändring i förordningen den 11 juni 1948 (nr 283) om pappersskatt samt om fortsatt giltighet av förordningen.

Stockholm den 22 mars 1949.

Fritiof Domö.

Carl Eric Ericsson.

J. B. Johansson.

Ragn. Bergh.
